

Energiatutka Oy:n asiantuntijalausunto

Energiatutka Oy kiittää mahdollisuudesta lausua maankäytön- ja rakennuslain uudistukseen seuraavaa. **Lausuntopyyntönumero: VN/279/2018**

Yleistä

Tulevaisuuden kaavoitus perustuu ekosysteemien hallintaan.

Kaikkien ekosysteemien kehitys perustuu teknologioihin ja niiden hallintaan. Teknologioiden keskeisiä hallintatyökaluja ovat Euroopan unionin säätämä GDPR-asetus ja GAIX-hankkeet, jotka vaativat edistyäkseen toimivan energiayhteisön. Teknologioiden hallinta vaatii sähköä, joka mahdollistaa teknologioiden toimivuuden. Tulevaisuuden ekosysteemejä kehitetään ja hallitaan sähkön toimivuuden ja riittävyyden ehdoilla, tällainen toimintamalli perustuu globaaleihin energiayhteisöihin perustuvaan teknologiakehitykseen. Tulevaisuuden energiayhteisöt luodaan ennen varsinaista kaavoitusta. ”Ekosysteemiperustainen innovaatiopolitiikkayhteiskunnallisen transition mahdollistajana” ([liite1](#))

Keskeiset johtopäätökset

”Ekosysteemiperustaisen innovaatiopolitiikan on esitetty pohjautuvan muun muassa itseohjautuvuuteen, rajoja rikkovaan odottamattoman etsimiseen, luovuuden ruokkimiseen ja ekosysteemiötoimintaympäristöjen luomiseen. Tämä vaatii muutoksia ja erilaisia toimenpiteitä useilta innovaatiokentän toimijoilta”

”Uudet liiketoimintakekosysteemit ja niiden sisällä luodut radikaalit innovaatiot ja ”teknologianic-het” ovat potentiaalisia teknologisten ja yhteiskunnallisten transitioiden edistäjiä. Ekosysteemiperustaisen innovaatiopolitiikan soveltamisella voisi olla potentiaalia näiden transitioiden ohjaamisessa ja kolmoisvelkaantumisen haasteisiin vastaamisessa, mutta tämä vaatii hallinnolliset rajat ylittävää yhteistyötä ja systeeminäkökulman omaksumista”

Euroopan unionin energiayhteisöt

Euroopan unioni edellyttää jäsenmaitaan perustamaan energiayhteisöjä, joilla hallitaan globaalien teknologiajättien valtaa, jäsenmaiden hyväksi. Suomessa on vielä hahmottumatta, mitä Euroopan unionin tarkoittamat energiayhteisöt tarkoittavat, ja kenen niitä pitäisi rakentaa. Tämän tuli hyvin esiin, kun Suomen Eduskunta palautti sähkömarkkinalain uudelleen valmisteluun, energiayhteisöjen osalta. Sähkömarkkinalain käsittely energiayhteisöihin liittyen on tällä hetkellä lausuntokierroksella. Näin ollen sähkömarkkinalain ja sen valmistelusta yhteydessä tulleet selvitykset tulisi ottaa huomioon maankäytön- ja rakennuslain uudistuksessa.

Energiayhteisöjen rakentaminen

Keskeinen kysymys on, kuka on vastuussa Euroopan unionin energiayhteisöjen rakentamisesta. Kuten perinteisessä rakentamisessakin, kaiken ratkaisee kaavoitus. Näyttääkin siltä, että avainasemassa energiayhteisöjen synnylle on kaavoitusvalta. Tällä hetkellä lausuntokierroksella on uusi maankäytön- ja rakennuslain uudistus, jossa vaaditaan kaavoituksessa ottaa huomioon uusiutuvat energiamuodot, ja edistää niiden kehitystä. **Keskeinen kysymys on, kenen hyväksi energiayhteisöjä Suomessa rakennetaan?** Euroopan unioni edellyttää, että energiayhteisöt rakennetaan ensisijaisesti kuluttajille ja niiden hallintaan. Jotta maankäytön- ja rakennuslain yhteydessä mainitut uusiutuvat energiat voidaan hallita Euroopan unionin tarkoittamalla tavalla, on ennen perinteistä kaavoitusta alueelle luotava energiayhteisökaava. Koska maankäytön- ja rakennuslain uudistus on tällä hetkellä lausuntokierroksella, on perusteltua katsoa, miten Euroopan unionin lainsäädäntä tulee ohjaamaan energiayhteisöjen syntyä Suomessa. [Prosumer Centric Energy Communities towards Energy Ecosystem \(ProCemPlus\)](#)

Oulun asuntomessut 2025 hankeen yhteydessä energiayhteisön puute muodostui älykkään, digiturvallisen rakentamisen esteeksi. [\(liite3\)](#) [\(liite4\)](#)

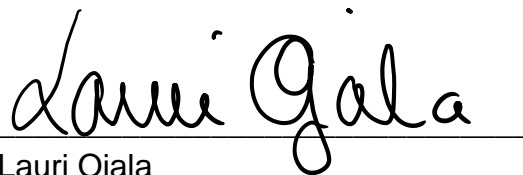
Pohjois-Pohjanmaan liitto pyrkii kehittämään energia-ekosysteemi kaavoitusta omassa hankkeessaan, mutta kykeneekö se vastaamaan Euroopan unionin energiayhteisö vaatimuksiin. [\(liite5\)](#)

Tällä hetkelläkin energiayhteisöjen syntyä ohjataan Euroopan unionin direktiiveillä ja asetuksilla, joiden perusteella tulevaa energiayhteisömallia voi alustavasti kehittää.

Kansallista Euroopan unionin energiayhteisöjä ohjaavaa lainsäädäntö ei Suomessa ole laisinkaa.

Oulussa 04.12. 2021

Energiatutka Oy

Lauri Ojala
Energiasuunnittelija